

Inhoudslijnen en visiespel SLO vergemakkelijken implementatie

Lucas Onderwijs: bootcamp voor digitale geletterdheid

“Willen jullie eens meekijken hoe we de implementatie van digitale geletterdheid in onze scholen kunnen vormgeven?”. Dat vroeg de Scholenstichting Lucas Onderwijs aan SLO. Samen ontwikkelden ze een bootcamp voor digitale geletterdheid.

Tekst: Brigitte Bloem
Foto: Lucas Onderwijs

Paul Veringa en Maike Kouwenhoven werken beiden als beleidsmedewerker bij Lucas Onderwijs. De stichting heeft scholen voor primair en voortgezet onderwijs in de regio Haaglanden. Maike staat daarnaast ook twee dagen in de week voor de klas. Samen hebben ze de taak om de implementatie van digitale geletterdheid vorm te geven. ‘We merken

dat veel leraren te weinig kennis hebben en onzeker zijn hoe ze digitale geletterdheid in hun onderwijs kunnen aanbieden’, zegt Maike. ‘Dat deed ons besluiten om te onderzoeken hoe we onze 85 scholen, te beginnen bij de basisscholen, zouden kunnen faciliteren.’ Omdat de scholen heel divers zijn, wilden Paul en Maike geen bepaalde lesmetho-

de adviseren. ‘We waren meer op zoek naar een manier om scholen te helpen digitale geletterdheid een flinke boost te geven zodat het een plek krijgt in het schoolcurriculum. Dat vraagt om kennis van de inhoud, de ontwikkeling van een visie en leidt uiteindelijk tot een leerlijn voor digitale geletterdheid’, aldus Maike. ‘We wilden handreikingen aan kunnen bieden, zodat de scholen digitale geletterdheid verder kunnen uitbouwen in een voor hun leerlingen logische volgorde en behapbaar voor de leraren die het moeten doen.’

Co-creatie

Paul en Maike stelden een plan op voor een bootcamp met vier intensieve bijeenkomsten. Om te kijken of ze op de goede weg waren, zochten ze contact met SLO. SLO is betrokken bij verschillende pilots op scholen, die bezig zijn met de implementatie van digitale geletterdheid. ‘We werken in co-creatie met het onderwijsveld aan materialen en hulpmiddelen voor de implementatie van digitale geletterdheid. In een pilot als deze kunnen we kijken of het werkt zoals wij dat voor ogen hebben’, licht curriculumontwikkelaar Martin Klein Tank toe. ‘In een pilot kunnen we onze expertise ook beschikbaar stellen aan scholen. Zo krijg je een win-win situatie.’

Opzet bootcamp-bijeenkomsten

Er was veel animo onder de Lucas-scholen. Omdat de pilot behapbaar moest blijven, viel de keuze op vier uiteenlopende scholen, die ook op het gebied van digitale geletterdheid in verschillende fasen zaten. ‘Van de vier bijeenkomsten hebben we er nu drie gehad’, vertelt Paul. ‘De SLO-experts waren inhoudelijk betrokken bij de voorbereiding en op de dagen zelf. We hebben bewust gestuurd op de aanwezigheid per school van een leraar van de onder-, midden- en bovenbouw. Zo konden de vier schoolteams ook op de verschillende bouwniveaus met elkaar van gedachten wisselen en van elkaar leren.’

Inhoudslijnen digitale geletterdheid SLO

Digitale geletterdheid is ingedeeld in vier domeinen: ICT-basisvaardigheden, mediawijsheid, computational thinking en digitale informatievaardigheden. Om digitaal geletterd te zijn hebben kinderen van alle vier domeinen kennis en vaardigheden nodig. De inhoudslijnen met aanbodsdoelen beschrijven op een actieve manier aan welke onderwerpen je met de leerlingen kunt werken bij elk domein.

Verder lezen: <https://bit.ly/34aWHAQ>

Visiespel digitale geletterdheid SLO

SLO ontwikkelde een visiespel digitale geletterdheid, dat scholen helpt om de zaken op een rij te zetten waar ze bij de implementatie van digitale geletterdheid mee te maken krijgen. Het spel ondersteunt bij het stellen van prioriteiten en geeft invulling aan het formuleren van een schoolvisie op digitale geletterdheid.

Verder lezen: <https://bit.ly/3KN2Zra>

De bootcamp heeft een logische opzet. Maike: ‘Allereerst wilden we ervoor zorgen dat leraren goed begrijpen wat digitale geletterdheid inhoudt. Daarbij konden we gebruikmaken van de door SLO ontwikkelde inhoudslijnen met aanbodsdoelen. Al snel bleek dat verschillende onderwerpen nu al in het curriculum aan de orde komen. Werken aan digitale geletterdheid betekent dus niet een heel nieuw vak erbij. Tijdens de tweede bijeenkomst gingen we in op het belang van een visie op digitale geletterdheid en hoe je die als school kunt ontwikkelen. Van elke school waren er ook collega’s uit het management aanwezig. Deelnemers voerden stevige discussies, waarbij via het visiespel van SLO allerlei belangrijke aspecten aan de orde kwamen. In bijeenkomst drie zijn we na het formuleren van globale doelen, deze verder gaan uitwerken. In juni hebben we een terugkomdag, waarop de vier scholen hun vorderingen en ervaringen kunnen delen, elkaar kunnen bevragen en nieuwe inspiratie kunnen opdoen. Collega’s van andere scholen zullen zich daarbij aansluiten. Daarnaast bespreken we onze ervaringen uit deze pilot ook in ons leernetwerk moderne media. Hierin zitten vertegenwoordigers van alle Lucas-scholen.’

Vertaling onderwijspraktijk

Paul en Maike hebben van de hoofdonderwerpen uit de inhoudslijnen van SLO een eigen vereenvoudigde versie gemaakt. Paul: ‘We hebben de inhoudslijnen, in overleg met SLO, wat vereenvoudigd en geconcretiseerd (zie afbeelding).’ ‘Ervaringen uit de onderwijspraktijk leren ons dat de aanbodsdoelen in de inhoudslijnen niet altijd even goed begrepen worden. Dat is precies de feedback die we graag tijdens zo’n pilot krijgen’, zegt Martin. ‘We nemen deze en andere feedback mee om de inhoudslijnen bij te stellen. De inhoud blijft gelijk, maar we maken de formulering concreter.’ De ervaringen uit de bootcamp krijgen volgend schooljaar voor de Lucas-scholen vorm in een speciale training van de eigen Lucas Academie. ‘We adviseren daarbij de training met collega’s uit je team te doen en ook de directie hierbij te betrekken’, verduidelijkt Paul. ‘Wellicht gaan we hierbij ook de vier scholen uit de pilot inzetten. Zij hebben immers al kennis en ervaring opgedaan hoe je digitale geletterdheid in je onderwijs implementeert.’

<< *Leerlingen bezig met digitale vaardigheden op het schoolplein, ze spelen een spel op de gamer van Energy Floors.*